

UWC Danmark Workshop

Målgruppe: 8.kl. - 1.g

Titel:

Etisk dilemma: Diskussion om kulturens indflydelse på vores værdier

Beskrivelse:

United World Colleges Danmark inviterer til en diskussionsbaseret workshop, hvor eleverne bliver etisk udfordret og provokeret. Med inspiration fra undervisningen på UWC-skolerne introduceres eleverne først til et etisk dilemma om kulturforskelle og forskellige forståelser af retfærdighed og gode levevilkår. Eleverne diskuterer først dilemmaet ud fra deres egne perspektiver. Derefter får de udleveret karakterkort med jævnaldrende fra forskellige dele af verden og skal forsøge at forstå dilemmaet gennem en ny identitet og kulturel baggrund.

Formål:

- Få workshopdeltagere til at reflektere over hvordan deres 'etiske kompas' er påvirket af deres kulturelle baggrund
- Give rum til eftertænkksomhed ift. vigtigheden af at lytte til andres holdninger - også selvom de kan være radikalt anderledes end ens egne og derfor virke fuldstændig forkerte
- Reflektere i fællesskab omkring, hvad et multikulturelt fællesskab kan bidrage med til verdenssamfundet, og om dette er nødvendigt for fred.

Materiale:

- *Opgaveark med historie*
- *En kuglepen til hver deltager*
- *Karakterkort*
- *Tavle / flipchart*
- *Til forberedelse anbefaler vi at se på det etiske råd og deres [definition af etik](#).*

Fremgangsmåde:

1. Facilitatorerne fortæller, at vi som gruppe skal løse et etisk dilemma, og det er vigtigt, at vi får alle holdninger med. Det er derfor vigtigt, at vi arbejder med at lytte til hinanden med et åbent sind.
 - Vi tænker først dilemmaet igennem med vores egne holdninger og derefter forsøger vi at sætte os i andres sted.

2. Efter denne intro uddeler facilitatorerne opgavearkene, så eleverne kan følge med i teksten, når historien læses højt.
3. En af facilitatorerne læser historie højt, langsomt og tydeligt.
4. Inddel deltagerne i grupper af 3-5, og bed dem om at rangordne personerne fra den mest forkastelige til den mindst forkastelige ud fra moralske værdier, idet de begrundet deres valg. Giv grupperne 10 minutter til øvelsen.
5. I stedet for at følge op på alle gruppernes rangordener, hav en fælles refleksion om, hvordan processen for at rangordne personerne ift. moral gik. Var de enige eller uenige? Havde de fælles eller modstridende etiske principper? Hvad var disse principper? Hvor kommer disse principper fra: familie, venner, kultur, religion, universelle love?
6. Deltagerne bliver i grupperne, og hver gruppe af tre får nu et karakterkort. (Dette kan variere baseret på niveauet i klassen; hvis niveauet er højt, kan hver enkelt i gruppen få et karakterkort.)

→ Disclaimer:

Anti-stereotypisk!! → Det er vigtigt at vi "front loader", så det bliver tydeliggjort at karaktererne skal forstås som afrundede individer, der hver især skal accepteres for deres identitet og deres medfølgende holdning. Det er okay at blive provokeret af den holdning, men det skal accepteres at andre har en anderledes baggrund og derfor et andet syn på verden.

7. Giv deltagerne 5 min til at tænke over og tage noter om, hvad deres karakterer ville synes om dilemmaet, og hvilken rangering de ville give.
8. Samtale i grupperne, hvor deltagerne 'rollespiller' deres karakter. Personerne i historien skal igen rangeres, men nu gennem en ny dialog.
 - a. Alternativ er at have denne samtale fælles eller skabe nye grupper, hvis grupperne har haft et karakterkort sammen (matrixgrupper).
9. Fælles diskussion - Nu skal vi forsøge at blive enige: Hvilken person i historien synes din karakter er værst?
10. Fælles samtale: Hvordan var samtalen med de andre karakterer anderledes end jeres første samtale? Hvordan var det at skulle argumentere for en person, som du måske ikke er enig med? Er det værd at lytte til holdninger, vi ikke er enige i, eller er det bedre at vi lukker dem ude?
11. Par først, så fælles: Er det i orden at simplificere et menneske, som det er gjort på karakterkortene? Vil det nogensinde være fyldestgørende for et individ, og er det i orden at prøve at påtage nogle andres holdning ud fra den angivne information?

12. Par først, så fælles: Opsamlende samtale: På en UWC-skole er der elever fra hele verden. Hvilken betydning kan det have at lytte til mange forskellige mennesker, når det gælder om at løse verdens problemer?

→ Præsentation af UWC og værdier:

- Tag 2. Og 3.g i udlandet på scholarship
- 18 skoler rundt om i verden med mål om at skabe fred i verden ved at unge mennesker lærer hinanden at kende
- Skoler i fx Costa Rica, Canada, Norge, Eswatini, Indien, Hong Kong
- Unge mennesker fra Danmark kan søge i 1.g eller 2.g, så længe de ikke fylder 19 i det år, du søger UWC

→ Hvordan hænger debatten sammen med UWC-oplevelsen + -missionen?

Den hellige hogan og de indendørs toiletter

Jessica er vokset op i Phoenix i staten Arizona i USA. Siden hun var ung, har hun gået op i retfærdighed og ligestilling. I dag arbejder hun med udviklingsarbejde, og hun tror på, at det er hér, hun kan gøre den største forskel. Hun har til opgave at modernisere levevilkårene i Navajo Nation (Navajo: *Naabeehó Bináhásdzo*), mere specifikt i den lille by Chinle. Jessica er fascineret af Navajo-befolkningen og har altid været interesseret i Amerikas oprindelige folkeslag. Hun bliver bekymret, når hun ser, hvordan de *bor i hytter*, og ønsker inderligt for dem, at de skal have et *godt liv*. Det første, Jessica tænker på for at give Navajoerne i Chinle et *bedre liv*, er, at de skal have porcelæntoiletter i deres huse. Hun synes, at de traditionelle udhuse er uhygiejniske.

Jessica indkalder indbyggerne i Chinle til et møde, hvor hun præsenterer idéen om istandsættelsen af husene. Niyol, en ung mand fra byen, protesterer mod idéen til mødet, og han skælder ud på Jessica for at ville starte et så ubrugeligt projekt. Niyol mener, at Jessica burde vide, at hoganerne (Navajoernes huse) er hellige rum med en struktur, hvor toiletter ikke hører til, da det skaber negativ energi. Toiletter bør derfor ikke være i samme bygning, hvor man laver mad, sover og lever, da det opfattes som åndeligt forurenende. I samme omgang siger han, at Jessica ikke burde have ansvaret for renoveringerne, da en kvinde som hende ikke har forstand på den slags.

Denne situation gør Jessica både vred og fortvivlet: Kan Niyol ikke forstå, at porcelæntoiletterne er for deres eget bedste? Kan han ikke forstå hendes gode intentioner om at forbedre hygiejnen i Chinle? Niyol bliver ved med at protestere mod renoveringen af hoganerne, men Jessica fortsætter istandsættelsen af hoganerne og politianmelder Niyol.

Da renoveringen endelig er færdig, bliver Jessica pludselig bleg: Selvom hun fik fragtet massevis af toiletter til Chinle, havde hun fuldstændig overset, at hoganerne ikke har rindende vand, og toiletter er derfor ubrugelige i husene! Beboeren Asdza har også fået et toilet ind i sin hogan imod sin vilje. Da hun opdager, at toilettet ikke engang virker - det kan ikke skylle ud - løfter hun det ud af hoganen. Jessica kommer tilfældigvis gående forbi og beder hende om at tage det tilbage i huset. Nu har Asdza fået nok! Hun tager demonstrativt en stor sten og ødelægger toilettet lige foran Jessica. Samtidig siger Asdza til Jessica, at hun skulle have lyttet til Niyol. Denne oplevelse får bægeret til at flyde over for Jessica, og hun bryder sammen, løber hen til sin bil og kører hjem.

George, som bor i en by tæt på Chinle, læser om hele situationen med hoganerne, toiletterne og protesterne i avisen. Han er vred, fordi han som skatteyder har bidraget til dette sanitetsprojekt, og han ser Navajoerne som utaknemmelige og *primitive*, fordi de ikke ønsker toiletterne i deres hjem. George er lokalpolitiker, og bruger hans utilfredshed i sin online politiske kampagne. Kampagnen består af posts på Instagram og Facebook med billeder fra Chinle, og selfies af ham selv på et porcelæntoilet, hvor teksten handler om, at han vil gå til valg på sparer i udviklingsbudgettet af Navajo Nation.

Din egen holdning: Hvordan ville du rangere historiens personer fra etisk bedst (1) værst (4)? Skriv også din begrundelse ved siden af rangeringen.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Hvordan tror du, din karakter ville rangere historiens personer fra etisk bedst (1) værst (4)? Skriv også deres mulige begrundelse ved siden af rangeringen.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Egne noter

Mehmet fra Nordcypern

Mehmet (17 år) - Nordcypern (Nicosia)

Baggrund: Bor i det nordlige Nicosia. Opvokset i en tyrkisk-cypriotisk familie i Nicosia.

Religion: Praktiserende muslim. Dyrker traditionerne og fællesskabet i moskéen.

Socioøkonomisk status: Stabil middelklasse. Familien prioriterer opsparing til børnenes fremtid.

Interesser: Teknisk tegning (arkitektur), street-fotografering og fodbold.

Holdninger: Går meget op i gæstfrihed og respekt for de ældre. Han mener, at moral bør være fast forankret i tro, men er frustreret over politisk korruption.

Etisk syn på udvikling: Fordi Cypern selv har en historie med opdeling og fremmed styre, mener han, at udvikling skal komme fra lokale fællesskaber og tro - ikke fra vestlige modeller, der presses ned over andre.

Elin fra Sverige

Elin (16 år) - Sverige (Uppsala)

Baggrund: Bor i en lejlighed i Uppsala med sin mor og papfar. Går på en kreativ linje i gymnasiet.

Religion: Ateist.

Socioøkonomisk status: Øvre middelklasse. Har rejst meget og har adgang til den nyeste teknologi.

Interesser: Klimaaktivisme, vegansk madlavning og elektronisk musik.

Holdninger: Brænder for strukturel lighed og intersektionel feminisme. Hun mener, at staten skal sikre alles rettigheder, uanset baggrund. Tror på videnskab og rationel tænkning.

Etisk syn på udvikling: Hun finder al kolonisering uretfærdig, og ser at det stadig påvirker verden i dag, og mener, at rige lande har et ansvar for at hjælpe med afkolonisering og udvikling af klimaretfærdighed i fattigere lande.

Jax fra USA

Jax (18 år) - USA (Knifley, Kentucky)

Baggrund: Bor på landet med sin far, som er automekaniker, og moren kontorassistent. Han er transmand.

Religion: Er trådt ud af den lokale kirke, men beder stadigvæk for sig selv om aftenen.

Socioøkonomisk status: Arbejderklasse. Har ikke været uden for Kentucky.

Interesser: Fysik, jagt og spille i band.

Holdninger: Vældsætter personlig frihed og retten til selvbestemmelse, over alt andet. Han er skeptisk over for store autoriteter (både stat og kirke).

Etisk syn på udvikling: Han er skeptisk over for udvikling, som styret af fjerne magter (fx andre stater eller udenforstående aktører), samtidig bryder han sig ikke om staten og kirkens magt i sit lokalsamfund. Han mener, at et lokalsamfund skal bestemme over sig selv og foragter derfor både kolonimagter og en velmenende hjælpeorganisation, der blander sig i lokalpolitik

Mei fra Kina

Mei (17 år) - Kina (Beijing)

Baggrund: Bor i en stor lejlighed i Beijing. Går på privatskole.

Religion: Ikke-religiøs, men følger konfucianske principper (etisk lære fra den kinesiske vismand Konfutse (551-479 f.Kr.)) om loyalitet over for familien.)

Socioøkonomisk status: Øvre middelklasse. Hendes forældre arbejder i tech-industrien.

Interesser: Klassisk litteratur, fransk eksistentialisme og rejser.

Holdninger: Tror på harmoni og kollektivets stabilitet frem for individuelt oprør. Hun mener, at viden og dannelse er vejen til et godt liv.

Etisk syn på udvikling: Hun finder al fortidens kolonisering uretfærdig, men er påpasselig overfor store revolutioner og foretrækker i stedet langsom udvikling styret af staten, fordi hun er bange for, at for meget uro truer den stabilitet, hun vægter højt.

Banele fra Eswatini

Banele (18 år) - Eswatini (Ezulwini)

Baggrund: Hans mor er økonomiminister i landet, og faren er selvstændig.

Religion: Hans familie er kristne, men han selv er ateist.

Socioøkonomisk status: Øvre middelklasse. Familien ejer et hus i byen Ezulwini og et sommerhus i Durban (Sydafrika).

Interesser: Politik, debat, atletik, fitness.

Holdninger: Er træt af Vestens nedladende og reduktionistiske syn på det afrikanske kontinent. Han er accepteret på Harvard i USA, men ved, at folk vil se ham som et "velgørenhedsprojekt" (altså at han kun kom ind på universitetet pga. medlidenhed).

Etisk syn på udvikling: Han mener, at den tidligere kolonisering stadig gør økonomisk skade, og at der er brug for et ægte opgør. Men han bliver irriteret, når udvikling bliver vist frem som vestlig velgørenhed i stedet for et ligeværdigt samarbejde - for ham er konkret vækst og flere jobs vigtigere end symbolsk gestus.

Mateo fra Venezuela

Mateo (19 år) - Venezuela (nu Medellín)

Baggrund: Flygtede som barn fra Caracas til Medellín i Colombia pga. den politiske situation.

Religion: Kulturel katolik. Bærer et kors om halsen for held og beskyttelse.

Socioøkonomisk status: Tidligere overklasse, har det nu svært økonomisk pga. krisen.

Interesser: Politisk debat, street art og basketball.

Holdninger: Ekstremt skeptisk over for stærke ideologier og politiske løfter. Han mener, at overlevelse og loyalitet over for sine nærmeste er den eneste sande etik.

Etisk syn på udvikling: Han er skeptisk over for store løfter om afkolonisering, fordi han har set, hvordan stærke overbevisninger kan ødelægge et land indefra. For ham er det vigtigere at have økonomisk frihed her og nu end at gøre op med fortiden.

Frank fra Australien

Frank (16 år) - Australien (Melbourne)

Baggrund: Opvokset tæt på kysten ved Melbourne. Har rødder i den oprindelige befolkning.

Religion: Spirituel forbindelse til naturen ("The Land"), men ikke religiøs i vestlig forstand.

Socioøkonomisk status: Middelklasse. Begge forældre er socialrådgivere og de fleste penge går til mad og husleje.

Interesser: Surfing, lave videoer til TikTok om naturbevarelse og lære om sin kulturarv. Er aktiv i skolens miljøråd.

Holdninger: Vi skal rydde op i fortidens fejl (kolonialisme). Han mener, at vi skal lytte mere til oprindelige folks viden om jorden.

Etisk syn på udvikling: Han mener, at rigtig udvikling kræver, at man gør op med de skader, koloniseringen har skabt, og at man begynder at bruge oprindelige folks viden om naturen - i stedet for bare at fokusere på vækst og tjene penge for enhver pris.

Aanya fra Indien

Aanya (17 år) - Indien (Bengaluru)

Baggrund: Bor i Indiens "Silicon Valley" (Bengaluru). Hendes forældre arbejder i IT-sektoren, og har høje forventninger til hendes fremtid.

Religion: Hindu. Hun deltager i ritualer og højtidere med familien, men ser det primært som en smuk kulturarv og en måde at samles på frem for strenge religiøse regler.

Socioøkonomisk status: Øvre middelklasse i hastig vækst. Har adgang til gode skoler og drømmer om en global karriere i USA eller Europa.

Interesser: Kodning/app-udvikling, AI-kunst, K-pop og tennis.

Holdninger: Hun er hyper-optimistisk omkring fremtiden og teknologi. Hun tror fuldt og fast på meritokrati: at hvis man bare arbejder hårdt nok, kan man opnå alt, uanset hvor man kommer fra. Hun har ikke meget tilovers for "offermentalitet" eller det, hun ser som unødigt bekymring over fremtiden.

Etisk syn på udvikling: Hun er bevidst om Indiens fortid som koloni, men mener, at man skal kigge fremad mod teknologi, uddannelse og hårdt arbejde - i stedet for at blive hængende i historier om at være offer for fortidens uretfærdigheder.

Zofia fra Polen

Zofia (18 år) - Polen (Kraków)

Baggrund: Bor i Kraków, i det sydlige Polen. Har siden Ruslands fuldskalainvasion af Ukraine set sin hjemby forandre sig markant, som følge af de store flygtningestrømme, der er kommet fra Ukraine.

Religion: Katolsk. Går i kirke hver søndag. Troen giver hende tryghed, faste rammer og en følelse af historiske rødder.

Socioøkonomisk status: Lavere middelklasse. Hendes mor arbejder i en lokal butik, og hendes far er håndværker.

Interesser: Traditionel polsk folkedans, historisk rekonstruktion (middelalderrollespil) og bagning. Hun er meget optaget af sit lands historie og de kampe, Polen har kæmpet for sin selvstændighed.

Holdninger: Hun er skeptisk over for EU og globalisering, som hun føler udvander de enkelte landes unikke kultur og suverænitet. Hun mener, at stærke nationale grænser og en fælles kulturarv er nødvendig for at bevare tryghed, orden og tillid i et samfund.

Etisk syn på udvikling: Hun ser koloniseringsmønstre i Polens egen historie, hvor landet blev delt og styret af andre lande. Derfor mener hun, at ægte udvikling skal komme fra landenes egen selvbestemmelse - ikke fra store, globale planer bestemt oppefra.

Yousef fra Libanon

Yousef (18 år) - Libanon (Beirut)

Baggrund: Bor i Beirut. Er vokset op med politisk ustabilitet og den økonomiske krise i Libanon tæt på kroppen.

Religion: Vokset op i en muslimsk familie, men identificerer sig som overbevist sekulær ateist.

Socioøkonomisk status: Tidligere stabil middelklasse, men familiens opsparing er stort set forsvundet pga. inflation.

Interesser: Filosofi (især eksistentialisme), politisk debat og den lokale elektroniske undergrundsmusik-scene i Beirut.

Holdninger: Han mener, at religiøse dogmer og sekterisk politik ødelægger samfund. For ham er absolut ytringsfrihed den vigtigste rettighed af alle: retten til at kritisere, satirisere og udfordre magthavere og religion skal være total, også selvom det krænker eller sårer folk.

Etisk syn på udvikling: Han mener, at Libanons fortid som koloni og landets opdeling i religiøse grupper stadig forhindrer en rigtig udvikling. Der er brug for et ærligt opgør med både gamle kolonimagter og de lokale magthavere - uden at pakke det ind i høfligt, politisk korrekt sprog.